

De nieuwe jeugd van de Zwanenstraat

Lang stonden ze er beroerd bij: de drie 'lelijke eendjes' van de Zwanenstraat in de Arnhemse binnenstad. Tussen hun grotere burenen ingeklemd hadden de vijftiende eeuwse panden met de nummers 8, 9 en 10 iets weg van poppenhuisjes. Poppenhuisjes die stapje voor stapje in elkaar begonnen te zakken. Totdat de Stichting Stads-herstel ze aankocht en overdroeg aan de woningstichting Sint Eusebius, thans de Archipel Woningstichting. Voor 1,25 miljoen gulden werden de huisjes opgeknapt. In november 1996 volgde de feestelijke oplevering.

De huisjes kregen tijdens de verbouwing een totaal nieuwe indeling, met vier woningen op de bovenverdiepingen en drie wonkeleenheden op de begane grond.

Op nummer 8 - ooit de kapsalon van H. van Roekel - bevindt zich nu het modellenbureau Faces, tevens gespecialiseerd in make up. Op twee meter diepte onder het huis ontdekten de archeologen tijdens de verbouwing sporen van leem en houtskoolsnippers uit de twaalfde eeuw. Blijkbaar woonden er al mensen in de Zwanenstraat voordat Arnhem in 1233 stadsrechten kreeg. De archeologen vonden ook scherven van aardewerk uit de veertiende en de vijftiende eeuw, waaronder een aspot en een kalkpot. Bovendien bleek ook het dak op het huis veel sporen van een verleden te bevatten. Dat dak steunt namelijk op een bijzonder jukspant met krom hout, dat onderzoekers ook al eens eerder tegen kwamen bij het Sint Peters Gasthuis in de Rijnstraat.

Op nummer 10 zetelt het winkeltje Buttons & Beads, waar exclusieve kralen, knopen en hoeden worden verkocht. De klant kan er terplekke zijn eigen sieraden samenstellen. Leden van de Archeologische Werkgemeenschap hebben er de resten van een schouw achter een gestucte muur ontdekt. Er werden haardtegels aangetroffen met een voorstelling uit het Twaalfjarig Bestand

tijdens de Tachtigjarige Oorlog. De ontdekkers herkenden in de voorstelling direct de Nederlandse leeuw.

De schoorsteenvegers Franciscus, Abondi senior en Abondi junior Sciaroni stonden wel even te kijken toen bleek dat er in hun vroegere woning zoveel moois is terug gevonden. Franciscus: „We zijn daar geboren, bijna zeventig jaar geleden". Tijdens de jaren

twintig dus, toen vader Stephanus Sciaroni hier in de Arnhemse binnenstad neer streek.

De stadschroniqueur van deze krant schreef destijds het volgende over de oude Sciaroni. „Hij was een persoonlijkheid. Ik heb hem eens ontmoet. Hij wandelde met zijn vrouw in de straat waar hij woonde en nu vertel ik een scène, waarbij ik zelf aanwezig was. Een

meisje op de fiets had bijna zijn vrouw aangereden; woest om het gebeuren plaatste hij zich met gebalde vuisten voor het lieve en mooie meisje, dat geschrokken voor hem stond. Als... als je mijn vrouw dood gereden had, en zijn vuisten naderden haar bleke, angstige gezicht, dan, dan... had je met mij moeten trouwen. Een bulderend gelach van Stephanus verdreef de angst van het kind, dat evenals zijn vrouw en omstanders door mee te lachen alle spanning brak."

Rechts naast het voormalige schoorsteenvegersbedrijf bevindt zich nog altijd een poortje dat toegang geeft tot een steeg. „Dat is eigenlijk meer een brandgang. Die gang werd door meerdere mensen gebruikt. De kippenboer en poelier Rosenberg liep er bijvoorbeeld altijd doorheen. Hij had zijn zaak in de Koningstraat. Hij verkocht echt alles: herten, wilde zwijnen, bokken, al dat wild". Abondi grapt: „Ja, dat was allemaal vlees voor de rijke mensen. Wij kregen altijd de vellen". Franciscus herinnert zich ook de vele mensen die in de buurt op de markt stonden. „Een hele grote vrouw verkocht er bananen. Die noemden ze bananenzus."

Abondi: „'t Eiland was in die tijd een volksbuurt, een jodenbuurt ook." Vluchtelingen uit Duitsland streken er neer. „In de Bentinckstraat zat de zakkenhandelaar Wijnands. Toen hij doorkreeg dat de Duitsers ook Nederland zouden binnen vallen, heeft hij zichzelf opgehangen. Uit angst. Hij is gevonden door zijn buurman, Polak." Later, toen Nederland bezet was, volgden de razzia's. Franciscus: „We hebben gezien hoe alle joden van 't Eiland werden weggehaald. Op vrachtwagens."